TAKSA PLAĆENA U GOTOVU

BROJ 46 15 STUDENOGA 1936

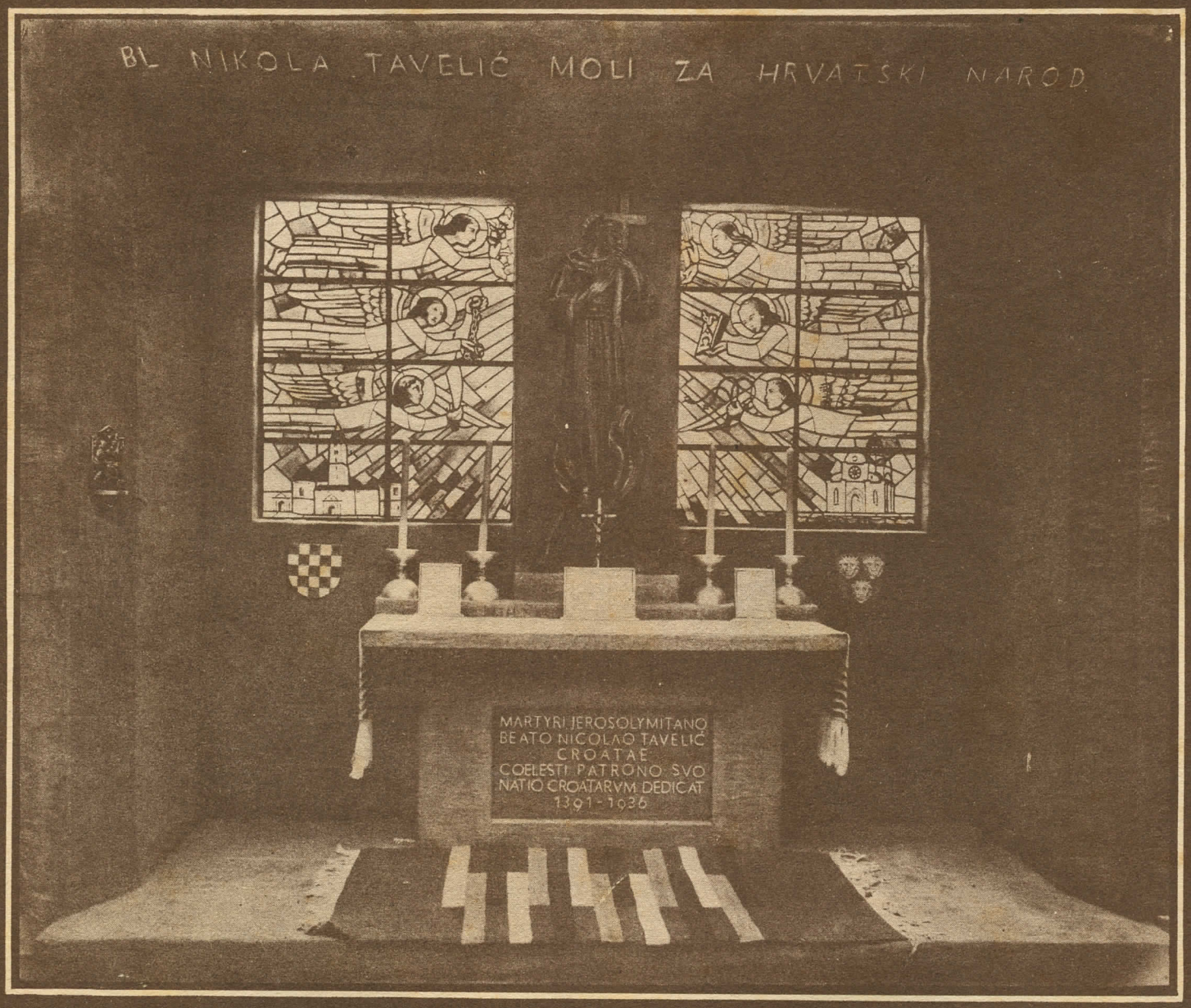

OBITELJ

21P35

OBITELJ

TJEDNIK ZA HRVATSKU PORODICU

U ZAGREBU 15. STUDENOGA 1936.

VIII. GODIŠTE BROJ 46.

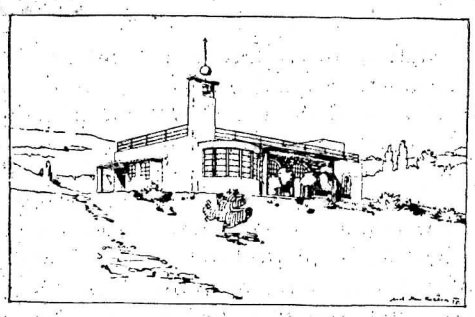

SLAVENSKA KATOLIČKA CRKVA U JERUSALEMU
U njoj je hrvatski oltar bl. Nikole Tavelića

ŠIBENIK I JERUSALEM

Šibenik, starodrevni hrvatski grad dične naše Dalmacije sa prekrasnom stolnom crkvom, jednom od najljepših graditeljskih ljepota, što ih uopće ima hrvatski narod, ponosi se najvećim svojim sinom bl. Nikolom Tavelićem, koji je prije 545 godina mučeničkom krvlju svojom povezao vječnim vezom hrvatski narod sa Kristovom domovinom. Spasitelj je u svom svetom gradu primio sveto svjedočanstvo vjere njegove, koja je najdivniji primjer vjere svega hrvatskog naroda, i uveo ga u slavu svoju nebesku kao zagovornika sviju Kristu vjernih Hrvata. Crkva ga je katolička

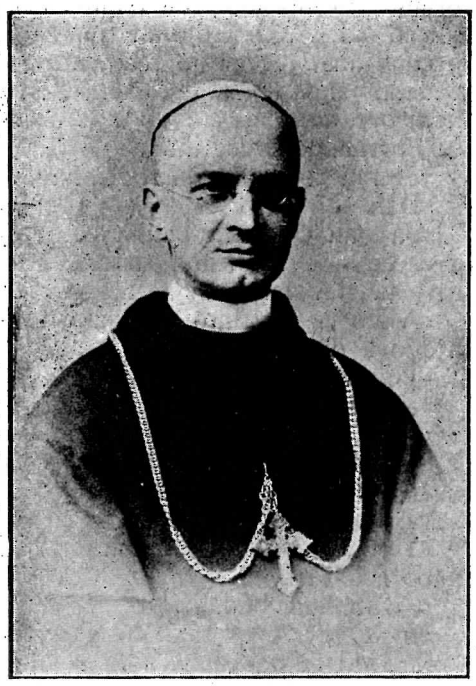

Lijevo:
BL. NIKOLA TAVELIĆ ŠIBENČANIN JERUSALEMSKI MUČENIK
Relijef na hrvatskom oltaru u Jerusalemu
Izradio Ivo Kerdić

Desno:
DR FRA JEROLIM MILETA, ŠIBENSKI BISKUP
Obnovitelj štovanja bl. Nikole Tavelića

uzveličala časnim nazivom blaženika, te je time prodičila i cijeli narod, od kojega je veliki taj jerusalemski mučenik potekao. A hrvatski narod, koji u ovo doba sve više ljubi i cijeni svoje, diže srce k tom velikom svom sinu i prigrljuje sve više njegovo štovanje. U Jerusalemu mu baš ovih dana podiže svetište. A rodni mu grad Šibenik po odobrenju Svete Stolice evo uvodi dan mučeničke smrti njegove kao opći blagdan Blaženikov, koji će biti slavljen u svem hrvatskom narodu. Šibenik i Jerusalem postaju tako evo ishodište divnog jednog pokreta za uzveličanje najvećeg hrvatskog ugodnika Božjeg i simbol nerazorive veze između katoličke Crkve i hrvatskog naroda, nad kojom sja svijetli uzor blaženog Šibenčanina.

Desno:
STOLNA CRKVA U ŠIBENIKU
Središte štovanja bl. Nikole Tavelića

Novela

OTAC BEZ SRCA

Napisao Prosper Mérimée

Mali je Fortunato mirno ležao i okrenut prema suncu gledao na modra brda misleći na nedjelju, kad će objedovati kod svog strica kaplara. Iz tog snatrenja probudi ga iznenada pucanj. Ustane i okrene se u smjeru, odakle se čuo pucanj. Slijedilo je više hitaca, sve u nejednakim razmacima, sasvim blizu. Konačno se pojavi na stazi, koja je preko ravnice vodila prema kući Matejevoj, neki muškarac s gorštačkom kapom na glavi. Bio je poderan i bradat. Jedva se vukao naslanjajući se pri tom na svoju pušku. Bio je pogođen hicem u bedru.

To je bio bandit, koji se po noći uputio u mjesto, da tu kupi streljiva, a pri tom su naišli korsikanski oružnici. Neko vrijeme se hrabro branio, no morao je umaknuti, a u isto vrijeme pucao na svoje progonitelje. Nije bio daleko pred njima, jer ga je rana, koju mu je kugla zadala, jako pekla, tako da ne bi pred progonom oružnika bio mogao doći do šume. Približi se Fortunatu i reče mu:

»Jesi li ti sin Matea Falcona?«

»Da.«

»Ja sam Gianetto Sanpirro. Progone me oni s crvenim ovratnicima (korzički oružnici). Sakrij me, jer dalje već ne mogu bježati.«

»A što će reći moj otac, ako te sakrijem bez njegova dopuštenja?«

»Reći će, da si dobro uradio.«

»Ko to zna?«

»Sakrij me brzo, eto već dolaze!«

»Počekaj, dok se povrati moj otac.«

»Da počekam? Do bijesa! Evo ih za pet časaka. Daj, brzo me sakrij, ili ću te ubiti!«

»Tvoja je puška već ispucala; sad više nemaš naboja u torbi.«

»Za to ima, budalo!«

»Ipak ne možeš tako brzo trčati kao ja!«

Rekavši to odskoči u stranu, da ga bandit ne dohvati.

»Ti nisi sin Matea Falcona! Zar ćeš pustiti, da me uhvate pred tvojom kućom?«

Dječaka je to ganulo.

»Što ćeš mi dati, ako te sakrijem?« reče mali Fortunato i približi se bojažljivo.

Bandit prođe rukom po svojoj širokoj torbi, koja mu je visjela za pasom, i izvuče novac od pet franaka, novac koji je vjerojatno pripravio, da kupi streljiva. Pogledavši na srebrn novac Fortunato se nasmije. Uze ga i reče Gianettu:

»Ničega se ne boj!«

Brzo napravi veliku rupu u stogu sijena, koji se nalazio pokraj kuće. Gianetto se zarije u nj, a Fortunato ga pokrije ostavivši malu rupu za zrak, te nitko nije mogao ni posumnjati, da se u tom sijenu netko skriva. Ode po mačku i njene male te ih postavi na sijeno s namjerom, da bi sve to na progonitelja učinilo dojam, kao da je mačka iščeprkala sijeno. Tragove krvi, koje je opazio na stazi, pomnjivo pokrije pijeskom, a zatim je s najvećom mirnoćom opet legao na travu.

Nekoliko časaka iza toga stigne šestero ljudi, obučenih u slabe uniforme s crvenim ovratnikom. Zapovijedao im je adjutant. Taj je bio daljnji rođak Matea, a zvao se Tiodoro Gamba. Bio je vrlo radišan i marljiv čovjek, kojega su se banditi vrlo bojali, jer je već većinu njih progonio.

»Dobar dan, mali rođače!« reče Fortunatu. »Kako si već izrasao! Jesi li možda vidio ovuda proći kakva čovjeka?«

»Oh, pa ja nisam tako velik kao vi, moj rođače,« odgovori dječak naivno.

»Bit ćeš već! A nisi li moguće vidio, da bi ovuda jutros prošao neki muškarac?«

»Da li sam vidio kojeg muškarca?«

»Da, čovjeka s kapom iz crnog baršuna i s crveno i rumeno obrubljenim haljetkom? Brzo odgovori i ne ponavljaj mojih pitanja!«

»Danas je jutros prolazio mimo gospodin župnik na svojem konju Pieru. Upitao me, kako je s ocem, i odgovorio sam, da . . .«

»Ah, ti mali odrpanče, postaješ već nevaljan! Pričaj, i to odmah, kuda je išao Gianetto, jer njega tražimo. Rečeno mi je, da je išao ovom stazom.«

»Ko to kaže?«

»Ko to kaže? Ja znadem, da si ga ti vidio!«

»Pa zar spavajući vidimo, ako neko mimo nas ide?«

»Sada malo prije nisi spavao. Sigurno te je probudila pucnjava.«

»Pa zar vi, dragi rođače, mislite, da pucnjava tako jako tutnja? Puška je mog oca bez sumnje glasnija.«

»Nek te bijes nosi, zanovijetalo jedno! Ja sam upućen, da si ti vidio Gianetta. Možda si ga već sam sakrio. Hajdmo, drugovi, u kuću, da ga potražimo, da li je možda tamo. Išao je samo na jednoj nozi i lopov je previše obrisan, da bi mogao stići do guštare. Pa tu su sigurno neki tragovi krvi.«

»A što će otac na to, ako dozna, da ste vi za njegove odsutnosti bili u njegovoj kući?« uzvikne nasmiješeno Fortunato.

Jedan od vojnika se približi stogu sijena. Vidje mačku i bezbrižno mahne bajunetom nad sijenom slegnuvši ramenima, kao da hoće pokazati, da je ta dječakova lukavost uzaludna. Lice se dječakovo ni najmanje nije ganulo niti odalo kakvo uzrujanje.

Adjutant i njegova četa su počeli kleti. Već su gledali natrag po ravnici, kao da bi se htjeli povratiti, odakle su i došli, kad li njihov vođa uvjeren, da s prijetnjom ništa ne može kod Falconova sina, htjede pokušati još sa zadnjim sredstvom, da laskanjem i darovima zavara neiskusno dijete.

Izvuče iz džepa srebrni sat, koji je bio vrijedan deset cekina. Opazi, kako Fortunato gleda dragocjenost i kako mu se pritom iskre oči Zato primi sat za lančić i reče mu:

»Nevaljanče! Sigurno bi ti volio imati ovaj sat na svom vratu i šetati se po ulicama Porta Vecchia ponosan kao paun. Ljudi bi te pitali: Koliko je sati? A ti bi im odgovarao: Pogledajte na moj.«

»Kada budem velik, dat će mi moj stric kaplar takav sat.«

»Da, i zbilja sin tvog strica već ga ima... to se zna, ali nije tako lijep kao ovaj. A osim toga on je mladi od tebe.«

Dječak uzdahne.

»Dakle, dakle, dragi rođačiću, hoćeš li ovaj sat?«

Fortunato je gledao u sat s jednim okom kao mačak, kojemu netko nudi cijelog miša. Osjećao je, da se rugaju s njime, nije se usudio pružiti ruke i odmah okrene oči, da ne podlegne kušnji. Grizao je usnice, a iz usti mu je bilo čuti riječi:

»Kako je okrutna ta vaša šala!«

Dotle se sat na lančiću njihao, okretao se i skoro doticao dječakova nosa. Konačno se njegova ruka malo pružila za satom, već ga se vrškom prstiju dotakla: ležao je svom težinom u njegovoj ruci, a adjutant nije pustio lančić... Kazalo je bilo svijetlo, srebro nanovo očišćeno — na suncu je bio nalik sjajnom ognju. Kušnja je bila prevelika...

Fortunato podiže lijevu ruku, a s palcem označi stog sijena, na kojem je ležao. Zapovjednik ga je odmah razumio. Pusti lančić. Fortunato se već osjećao posjednik sata. Okretnošću jelena digne se i udalji kojih deset koraka od sijena, koje su oružnici počeli odmah prevrtati.

Zamalo opaziše, da se u sijenu nešto pomiče, i za nekoliko časa izađe iz njega sav krvav čovjek s bodežem u ruci: pokuša, da se postavi na noge, ali njegova mu rana nije dopuštala. Padne. Adjutant se nagne nad njega i izbije mu bodež. Nato su ga s velikim naporom svezali.

Međutim se Mateo vrati sa svojom ženom. Zapovjednik mu ispriča, da mu je Fortunato pokazao banditovo sakrivalište i tako mu olakšao uhapšenje.

»Prokletstvo!« reče Mateo vrlo tiho.

Četa je bila već gotova s vezanjem. Gianetto je već ležao na nosiljci pripremljen za odlazak. Čim je opazio Matea u društvu Gambe, nasmije se vrlo čudno. Zatim se okrene prema kućnim vratima, pljune i reče:

»Kuća izdajice!«

Osim Gianetta nije bilo drugog čovjeka, koji bi se usudio izgovoriti riječ izdajica ciljajući na Matea, jer bi mu s jednim udarcem bodeža, koji ne bi trebalo ponoviti, odmah bio platio tu drskost.

Međutim kod Matea nije se mogao opaziti drugi pokret, nego da je sav satrt stavio ruku na svoje čelo.

Dječak je nemirno gledao čas svoju mater, a čas opet oca, koji se obazirao za svojom puškom i strašnim izrazom gledao na Fortunata.

»Dobro si počeo!« reče konačno Mateo posve mirno, a na njegovu licu se odražavala sva strahota i grozota.

»Moj oče!« klikne dječak i sa suzama u očima stupi naprijed, da padne na koljena pred svojim ocem.

»Dalje od mene!« zakriča Mateo.

Dječak se ustavi, protrne stojeći nepomično nekoliko koraka pred svojim ocem.

Pristupi Giuseppa. Opazi kraj lančića, koji je virio Fortunatu iz košuljice.

»Ko ti je dao taj sat?« upita strogo.

»Moj rođak adjutant.«

Falcone uze sat i baci ga svom silom na stube, da se razletio u tisuću komadića...

Strepnja Fortunatova je postala veća, a Falcone je svojim očima, nalik na risa, promatrao sina. Udari kundakom od puške o tle, zatim je stavi na rame, krene prema šumi i zaviče nad dječakom, neka ga slijedi. Dječak je pošao za njim.

Giuseppa je izletjela za Mateom i primila ga za ruku.

»Tvoj sin je,« reče tronutim glasom i upre u nj svoje crne oči te pokuša da prodre u dubinu njegove duše.

»Pusti me,« Mateo će, »ja sam njegov otac.«

Giuseppa zagrli sina, zatim se sa suzama vrati u kuću. Padne na koljena pred sliku Gospinu i stane vruće moliti.

Međutim je Falcone učinio kojih dvjesta koraka i zaustavi se na maloj ravnici. S kundakom puške iskuša, kako je mekana zemlja, te uvidi, da će se dati lako kopati. Mjesto, koje je izabrao, činilo se zgodno za njegovu namjeru.

»Fortunato, idi k onom velikom kamenu!«

Dijete učini, kako mu je otac naredio, a zatim klekne:

»Oče, moj oče, nemojte me ustrijeliti!«

»Izmoli svoju molitvu!« ponovi Mateo strašnim glasom. Dječak se tresao i sa zebnjom molio Oče naš i Vjerovanje. Otac je na koncu svake molitve odgovorio glasno: Amen.

»Da li su to sve molitve, koje znaš?«

»Oče, znadem još Anđeoski pozdrav i litanije, koje me je tetka naučila.«

»Dugo je, ali ništa za to.«

Dječak je jecajući završio obje molitve.

»Da li si dovršio?«

»Ah, oče, smilovanje! Oprostite mi! Više nikada ne ću takvo što učiniti! Molit ću rođaka kaplara, neka se smiluje Gianettu.«

Još je govorio, dok je Mateo digao pušku i omjerio rekavši:

»Neka ti Bog oprosti!«

Uzalud se dječak mučio, da se digne i obujme koljena svom ocu. Više nije bilo vremena. Mateo je opalio, a Fortunato pade mrtav.

Mateo se nije ni osvrnuo na truplo, nego krene prema kući tražiti lopatu, da pokopa sina. Jedva je učinio nekoliko koraka, već ga sretne Giuseppa, koja je došla sva preplašena radi hica.

»Što si učinio?« usklikne.

»Po pravdi!«

»Gdje je?«

»Na ravnici. Pokopat ću ga. Umro je kao kršćanin. Dat ću mu za mise.«

Roman „Obitelji“

POŽAR U MASLINIKU

NAPISALA GRAZIA DELEDDA — PREVEO LUKA PERINIĆ *(Nastavak)*

Činilo mu se, kao da želi pobjeći pred njim. A i ona je imala dojam, kao da bježi.

Ruže mašnice uzduž puteljka trusile su svoje lati, preplašene od naglog udarca njezine haljine... Kad je stigla na skrajnu točku vrta, pruži se preko zida, kao da ga želi preskočiti i otići dalje. Zatim se povuče.

Sva dolina — u valovima zapadne maglice, sa svijetlom pozadinom modrikastih para, sa drndanjem kola i neodređenim večernjim žamorom, više nego ikada davala joj je iluziju mora.

Okrene se i počeka Stjepana, koji je silazio niz zadnju strminu puteljka. Njegov joj se lik, koji se isticao na zelenoj pozadini vrta, iznova učini dalek, tud — kao u onim danima, kad je očekivala zaruke u nadi, da ne će doći. No netom ga je opazila u blizini, snažnog, sa njegovim širokim prsima, s njegovim toplim rukama, s nemirnim usnama i očima, koje su prodirale u njezine, osjeti, da bi mu bez promišljanja povjerovala, kad bi je zgrabio među ruke i rekao joj:

»Ništa nije istina — to, o čemu misliš.«

Stjepan je međutim nije ni taknuo, a niti joj što rekao. Tad joj se oči napuniše suzama, a lice, osvijetljeno zapadom, pokrije se velom dragulja. No odmah se ponovo okrene prema dolini, prisloni lakte na zid i tisne glavu među ruke, da obriše suze.

I Stjepan se nasloni na zid, uz nju, šutke.

Siromašne pralje, koje su se penjale cestom sa svojim košarama rublja na glavi, zavidno su podizale oči: jer su im se na zlatnoj pozadini zapada, naprama dolini, koja je bila sva zelena — kao list, dvoje zaručnika činili kao zaljubljeni par, za koji je Bog baš stvorio slatke svibanjske večeri.

»Stjepane,« reče Annaroza obrisavši zadnje suze na sljepočicama s dlanom ruku, »moram ti nešto kazati. Poslušaj me. Treba da se razidemo. Hoću da ti opet vratim tvoju slobodu.«

On se pretvarao, kao da ne shvaća.

»Više ne ću da te varam, Stjepane. Ja neprestano mislim na drugoga.«

»Tko je taj drugi?« upita on, a da se nije uznemirio ni podigao glas.

»Znaš ga. No nemoj misliti, da ja hoću s tobom prekinuti, da se mogu vjenčati njime. To je nemoguće. Naprotiv, hoću da ga zaboravim. Ali ne ću da te više varam. Ja se ne mogu tobom vjenčati.«

»To mi sada kažeš?«

»Prije nisam imala odvažnosti. Sada, da... sada... Nemoj mi reći, da je kasno. Ti znaš, ti znaš sve!«

Zadnje su riječi bile kao poklik. Stjepan se trgne, uspravi se — skoro preplašen.

»Annarozo, šta znači, da ja sve znam?«

Ona je šutjela, licem skrivenim među rukama.

»Ne odgovaraš? Ja znam samo to, da ti pretjeruješ i da mi kriješ pravu svoju misao. A ja te ne ću siliti, da mi je kažeš. Sa svoje strane ti velim, da je moja krivica, što sam te zaprosio, prije nego smo se bolje upoznali. Ti bi imala više povjerenja u mene i bila bi jednako pošla za me, i kad bi imala drugoga u srcu — kao što kažeš. I bila bi ga zaboravila, kao što ćeš ga zaboraviti; i zavoljela bi me, kao što si me možda već zavoljela, kao što sam ja tebe zavolio... Jer ja sam tebe zavolio,« nastavi i opet joj se bliže prikloni, smiren zbog njezine šutnje. »Ovo moraš čuti, Annarozo: ja sam ovdje, moja duša je tvoja. No mi smo se našli jedno naprama drugome nepovjerljivi i indiferentni, jer se nismo poznavali, a drugi su nas tisnuli protiv naše volje. To je pogreška, taj nesporazumak. Ti si me gledala skoro kao neprijatelja i bježala si k drugome: zbog toga ga nisi mogla zaboraviti. A ja sam stajao daleko od tebe, jer sam osjećao tvoje neprijateljstvo i udaljenost. No sada je nešto drugo, sada možemo da se gledamo i da se razgovaramo. Čini mi se, da je ovo prvi put, što s tobom govorim. Pogledaj me, pogledaj me dakle! Ako sam ti zlo učinio, pripravan sam da ga sada ispravim i da ti pomognem. Ako hoćeš, ja mogu otputovati, mogu i umrijeti, no ne ću slobodu, koju mi ti nudiš. Koja korist? Otputovao ja ili ne, ti moraš vjerovati u mene, moraš vjerovati, ako sam htio da budem tvoj muž, da sam to htio pošteno. Šta ti stalo za prošlost?«

»Ti si dobar,« reče ona sve to više uznemirena, a neka ju je tjeskoba vitlala i odmuzimala joj dah.

Svaka ju je njegova riječ zanosila i u isto vrijeme tjerala u sumnju. On je dakle razumio potajnu njezinu misao; zato je i govorio na onaj način, i branio se, a braneći se optuživao sama sebe.

»Ne, nisam dobar,« on odvrati. »To nemoj više ponoviti; nemoj mi raditi za inat. Ja sam kao i drugi ljudi, ni bolji ni gori. Jedino, dozvoli mi, da se bolje izrazim: ja vjerujem u te; ti me nikada nisi prevarila, ni za čas; kad si pristala, da pođeš za me, znala si, šta radiš; htjela si postati moja žena, i to vjerna i poštena žena. To je istina, Annarozo, i ništa drugo. I ja vjerujem u tebe, i sad, hiljadu puta više nego prije, te ako ti hoćeš, evo me ovdje pripravna da izbrišem sve, što je u ovo nekoliko časaka bilo

Svatko ne može ići u kupalište,

ali

svatko može žrtvovati 100·— dinara (20—25 velikih boca) i mjesec dana piti, mjesto druge vode,

samo našu čuvenu

RADENSKU

onu sa crvenim srcima!

među nama, i da nastavim put zajedno te da više nikada o tome ne govorim.«

»Od sinoć,« nastavi muklim glasom iza časka promišljanja, »između tebe i mene postavila se neka sjena te nas dijeli. Zašto da ne savladamo tu sjenu? Zašto da nemamo vjere u nas same? Zato što drugi ne vjeruju u nas, zar se mi sami moramo gledati očima drugih? Neprijatelj je u nama! Annarozo, pobijedimo ga! Ovi časovi odlučuju životom: ako se mi nađemo sada u ovom času, ako uspijemo da se sada zaručimo, više se nikada ne ćemo razići. Annarozo . . .«

Glas mu je drhtao. A ona osjeti, da su ga prošli trnci: i nešto jače od ljubavne želje činilo se da je tjera prema njemu. A ipak se nisu dodirnuli.

On nastavi, a glas mu je opet bio smiren:

»Nema ništa, baš ništa, što bi bacilo mrlju na našu prošlost; ništa drugo, nego sjena oblaka, koji bježi. A tako je i budućnost pred nama kao bijela stranica: zašto sumnjati, da bismo na njoj mogli ispisati sramotne stvari? A zatim, kakav razlog opstanka ima život, ako ga štogod snažna ne uzdiže? Annarozo, reci mi barem, da me shvaćaš. Pogledaj me; reci mi, da mi vjeruješ, da me još uvijek hoćeš.«

No ona je sada šutjela. Njegova iskrenost i onaj način smirena očaja, kojim je govorio, povećavali su u njoj uvjerenje, da se bila prevarila.

»Ne mogu,« promrmlja i povuče se. »Shvaćam, ali ne mogu! Nisam za sebe sigurna!«

»Nije istina! Ti ne govoriš ono, što misliš. Za mene nisi sigurna!«

I jer ona nije protuslovila, osjeti duboko poniženje.

»Znaš li, šta je, Annarozo? Ti se postavljaš na stranu starih. Stojiš s njima u sjeni prošlosti i govoriš kao i oni. Bojiš se života. Čemu ti mladost i razbor? Čemu nam mladost i razbor, ako ne, da nas učini jakima i čvrstima u svojoj volji?«

Ona se sjeti Gioelova pisma, u kojemu se to isto nalazilo.

»Gdje je istina?« upita, kao da govori sama sa sobom. »Između starih ili između mladih?«

»Oh, ne raspravljajmo sada o tome,« reče on gorko. »Istina je u nama, te ju je uzaludno tražiti između starih ili između mladih, ako je u nama ne nalazimo. No to ti ne manjka. Manjka ti vjera, Annarozo. Uzaludno je govoriti o drugome; nema vjere!«

Ona osjeti, da je tako: nije imala vjere. Ponovo se prigne nad zid i pogleda šutke u daljinu.

On postane mračan.

»Otići ću dakle. Nema druge. Ipak najprije tražim, da mi jasno kažeš svoju misao. Ustani, pogledaj me!«

Uhvati je za mišice, podigne je, htio je da je zdrobi, tu, pred svojim nogama — kao krhku granu. U njemu se budio pastir.

»Govori! Bojiš li se govoriti?«

»Bojim li se? Baš zato sam i došla ovdje!«

»Onda govori! Ti si povjerovala riječima svoga strica!«

»Da, povjerovala sam njegovim riječima!«

»I ti misliš, da bih ja, kada dolazim u tvoju kuću, mogao samo jednom uzmanjkati u poštovanju prema sebi samomu te u tvojoj kući gledati jednu drugu ženu?«

Annaroza nije odgovarala, no činilo se, da se s užitkom prepušta njegovoj žestini.

»Govori! Hoću da govoriš!«

»Ne znam,« reče ona napokon. »Znam, da sam ja bila u stanju da te prevarim. Na Uskrs uveče, kad si mi ti već bio dao zalog naših zaruka i kad su naši satovi zajednički tekli, ja sam izašla na vrata i vidjela onoga drugoga. Pa i mislila sam pobjeći s njime; no bojala sam se, da ću naškoditi baki. Sada . . . sada . . . ne znam nego jedno: da ne mogu, da ne ću da se vjenčamo!«

Tada je on pusti. Okrene se prema zidu i počne da iz njega vadi kamenčiće te da ih baca

MIKIN TAMBURAŠKI ZBOR IZ BAČKOG BREGA
Svirao je prošlih nekoliko godina već više puta u zagrebačkom radiju, pa tako i nedavno

dolje u prašinu ceste, gdje su tonuli kao u vodu. Iza malih kamenčića počne vaditi velike. Otkotrlja jedan, zatim drugi; činilo se, da bi htio baciti dolje čitav zid. Annaroza mu zaustavi ruku sa svojom, a on joj je daleko odbaci i uspravi se s uzdahom.

Ponovo se oboje naslone na zid, šutke, kao dva putnika na mostu parobroda. Penjanje sjene iz doline doista se činilo kao val, koji se giblje. Već je bila prešla prugu ceste i penjala se prema brdima, koja su još bila suncem obasjana. Hvatala se pećinâ, ispunjala sve udubine kamenitih obronaka i u kratko vrijeme ostali su samo vrhunci — iznad pojasa ljubičastih šuma — kao pozlaćeni otoci na nebu, koje je bilo zelenkasto kao morska pučina. I vrt je sav bio pokrit zelenkastim velom, a tišina je bila tako duboka, te se činilo, da ćeš čuti i leptirov let. U dalekom selu, koje se tek naslućivalo kroz azurnu maglicu brdâ, zabljeska po koje staklo; zatim se začuje neki zvuk zvona — te se doista činilo, da pristaju na neku pustu obalu.

Stjepan se uspravi; srdžba mu se stišala, no lice mu je bilo izbrazdano kao od duboke fizičke patnje.

»Idem,« reče gledajući gore prema kući, koja je na svijetlom nebu već bila tamna: »Moram li govoriti s tvojom bakom?«

I Annaroza se bila okrenula, no ostala je naslonjena na zid, kao da se ne kani maknuti. Gledala je Stjepana očima žalosnim, strogim, koje su naličile bakinim očima.

»Ja ću govoriti s bakom.«

»Šta ćeš joj kazati?«

»Istinu.«

Čekala je, da se on još protivi, da je opet uzme u svoje jake ruke, pa da je makar i zdrobi, kao kakvu svoju stvar.

On se naprotiv oborene glave udalji za jedan korak.

»Idem,« reče. Glas mu je bio smiren, jednoličan — kao za vrijeme prvog svog posjeta. »Molim te, da mi oprostiš zlo, koje sam ti učinio. I ako me budeš trebala, kad se smiriš i kad bolje promisliš, sjeti se, da ja nisam sve ovo htio. Ako me budeš trebala,« ponovi približivši joj se, »dovoljno je, da me pozoveš.«

Ona je bez riječi tresla glavom. Ne, ne, ne će više trebati da ga pozove.

»Annarozo, daj mi barem ruku.«

Ona mu je dade, no u šaci je imala nešto, što je ostavila u njegovoj ruci.

To je bio mali zlatni sat. Stjepan ga pogleda u svojoj otvorenoj ruci, koja je malko drhtala na podlaktici kao list na svojoj peteljci. Zatim otide, a da se nije ni okrenuo.

X.

Zatim se i ona popela vrlo polako i smjestila se na obično svoje mjesto pokraj bake. Odatle je vidjela u kuhinji Mikeddu, koja je pregrijavala za večeru ostatke sinoćne gozbe, a između stupova u trijemu maćehu, koja je — već primirena — ostavila sobu i šetala tamo i ovamo po dvorištu... Oklijevala je da govori, no osjećala je, da bi morala odmah govoriti. To ju je oklijevanje tjeralo u neku tjeskobu. Činilo joj se, da se topi — u vremenu, koje prolazi, u mraku, koji je postajao sve to gušći. Plivala je, no gubila je snagu — i svaki čas šutnje udaljivao ju je od obale.

»Ako ne budem odmah govorila, ne ću joj moći kazati svu istinu,« mislila je, »a ona me ne bi više mogla shvatiti niti opravdati.«

Baka je bila u polumraku, nepomična i šutljiva. Do nje se nalazila trstika, koja se činila kao ugašena svijeća. Mora da je ipak pogodila Annarozinu muku te je čekala, da ona govori — jer se odjednom uznemirila i počela kaziprstom zdrave ruke prolaziti po žilama ukočene ruke, kao da slijedi neku misao. Okrene se te opazi, da je i Mikedda izašla na dvorište.

»Danas je Stjepan brzo otišao,« reče tada debelim glasom kao u zlim časovima. »Zar ste se porječkali? Bio je namrgođen. A ti ga nisi otpratila.«

»Da, porječkali smo se. Krivnja je na meni. No i on je nervozan. Trebalo se ipak porječkati, ovom ili kakvom drugom zgodom. Bako...«

Zaustavi se. Osjećala je lažan zvuk svoga glasa te joj se činilo, da se hvata za svoje riječi kao za predmete, koji plivaju i koji joj se izmiču iz ruke. Plač ju je gušio, a bio je gorči od morske vode. No nije htjela da pođe na dno, ne. Sva se trgne, kao da doista pravi zadnji napor da se spasi. Više nije onamo gledala. Šta je na tome, ako slušaju? Za njezinu tajnu već svi znadu.

»Bako, zaruke su prekinute!«

Baka je očekivala te riječi. Ipak pograbi nenadanom navalom srdžbe trstiku i udari njom po kamenu kamina. Tako je stric Predu udarao svojim štapom. Annaroza je ipak već lakše disala.

»Bako, ne srdite se,« reče, uhvati je za ruku i prigne se, da joj podglas priča. »Tako je. Ja sam ga otpremila. Ne ću više da pođem za njega!«

I još jače joj stisne ruku, jer je osjetila, da čitava dršće, i vidjela, da joj se usne grče, a oči rastvaraju na zaprepaštenom licu. Baka je odgurne i počne da viče:

»Tu ja moram odlučiti, a ne ti; ne! A onaj tvrdoglavi Stjepan mora da sa mnom govori, prije nego te posluša. A otišao je bez ijedne riječi! Zar je mislio, da će šmugnuti uza zid? Pa i otac, staro deblo, mora da sa mnom govori. Tu sam... Tu sam ja.«

Glas joj je odzvanjao hrapavo i snažno; glas — koji Annaroza nije nikada čula i koji ju je plašio. A njezin je strah pomislio — po uznemirenim bakinim kretnjama — da hoće ustati.

»Bako, šta radite? Bako moja!«

Postavi se pred nju, obuhvati je rukama, da je zadrži na mjestu, spusti glavu na njezino krilo i udari u plač, koji ju je gušio i koji su prekidali suzdržavani jecaji. Baka je osjećala, kako joj ti jecaji prodiru u utrobu, te se zbog njih smirila više nego zbog bilokakva drugog Annarozina razjašnjivanja.

»Šuti,« promrmlja doista, kao da već među njima postoji neki tajni sporazum. »Nemoj da te čuju! Ja ću sve uraditi.«

Annaroza još jače zaplače, tisne lice u krilo i ostane trzati glavom, da naznači — ne, ne. Ne! Baka nije mogla razumjeti, nije mogla ništa urediti. A ipak joj se činilo, da se nešto spasilo, jer ju baka nije odbijala, nego joj je naprotiv obećavala svoju zaštitu. I činilo joj se, da čuje glas vlastitog srca u još debelom glasu, koji joj je govorio:

»Stjepan će se vratiti. A ti, dušice moja, plačeš, jer ga voliš. Odbila si ga iz oholosti i iz ljubomore. No ako zbog njega plačeš, više ga ne možeš zaboraviti. Sada ustani.«

Ona ustane i opazi, kako maćuha u dvorištu razgovara s nekim neobičnim starcem, koji je imao samo jednu nogu, a mjesto druge okovani štap. Okolo tog štapa ljuljala se široka platnena nogavica; a druga je nogavica bila utaknuta u dokoljenicu. Na leđima je nosio vreću trave te se činilo, da je i grbav. A govorio je glasno, kao što rade gluhi.

(Nastavit će se.)

S EUHARISTIJSKOGA KONGRESA U DRNIŠU 4. STUDENOGA OVE GODINE
Lijeva slika: Javno zborovanje otvara župnik-dekan o. Dr Petar Berković — *Desna slika:* Šibenski biskup Dr fra Jerolim Mileta govori mnoštvu naroda

SVETI MARTIN I GUSKE

Napisao Stjepan Gorupić

U četvrtom stoljeću poslije Kristova rođenja živio je u francuskom gradiću bogobojazni redovnik imenom Martin. Rođen bijaše u nekom mjestu stare Panonije (današnje Podunavlje), dakle negdje u našem kraju. Prilike života odvele su ga u daleki svijet. Tamo je po svojoj želji postao i redovnik. Bio je valjan i čestit. Svi su ga vjernici voljeli i poštivali. Svoju ljubav i poštovanje zasvjedočili su i činom. U gradu Toursu umrije biskup. Vjernici zažele, da im redovnik Martin bude biskup. Ali on po svojoj skromnoj naravi nije bio tome sklon; nije htio da se primi te tako visoke i časne, ali teške i odgovorne dužnosti.

A kada nije išlo milom, narod pokuša silom. Jednoga dana — kako legenda priča— skupio se narod i došao pred samostan, da Martina ma i silom odvede u Tours na biskupsku stolicu. A kad tamo, u samostanu nema Martina. Tražili ga i tražili. Ali Martina nema i nema. I nitko nije znao, kamo je otišao. Jadni i žalosni htjedoše se vjernici vratiti svojim kućama. Baš kada su pošli, u taj mah začuju iz samostanskoga dvorišta jako gakanje samostanskih gusaka.

U prvi mah nisu se ni osvrtali na to guščje gakanje. Ali kada guske nisu prestale, bi im čudno. Oni se povratiše u dvorište, a ono u zatvorenu guščnjaku čudno komešanje i gakanje. Otvore i vratašca. Imali su tu što vidjeti: šćućuren među guskama — Martin! Kada je Martin naime saznao za namjeru vjernika, da ga žele odvesti u Tours, požurio se u dvorište, ne bi li se tamo gdje sakrio. Ne našavši zgodnijeg mjesta on je u posljednji čas šmuknuo među guske. Ali se jadnik prevario. Guske, nenaučene u svome stanu vidjeti takova gosta, vrlo se začudile te su svoje iznenađenje i gakanjem objavile.

A kada je narod ugledao njega, svoga Martina, u guščnjaku zaplakao je od ganuća. A suze naroda kao da su iz srca Martinova. Pa zar da još i sada odbije želju onima, koji ga toliko vole, mole? Ne, nije mogao. Izašao je i podigao oči prema Nebu, uzdigao ruke i rekao:

»Glas naroda, glas je sina Božjega.«

Uz klicanje naroda bi odveden u Tours, a daleko još čulo se veselo gakanje gusaka...

Prošlo je više godinica iza tog događaja. Cijenjen i poštivan umro je biskup Martin 11. studenog 400. godine. Vjernici su za njegova života ocutjeli i na ovoj zemlji mnoga dobra i čudesa, što ih je učinio biskup Martin. A i danas narod časti uspomenu biskupa Martina na dan 11. studenoga svake godine. Ali narod nije zaboravio ni guske.

Na osobit način štuju i slave sv. Martina biskupa u vinorodnim krajevima, naročito Francuske, Italije, Njemačke te kod nas, u krajevima negdašnje Panonije. Vinogradari su odabrali sv. Martina biskupa za svoga zaštitnika (patrona), da im bude posrednik i zagovornik u svakoj potrebi vinogradâ. Ta Martin se rodio u vinorodnim krajevima, živio u vinorodnim krajevima. A u jesen, kada Crkva slavi uspomenu sv. Martina biskupa, po prvi put mošt provri, očisti se, postane »mlado vino«. I tu eto naravnu promjenu mošta u mlado vino, taj prirodni dar Božji, proslavljuju mnogi vinogradari na Martinje, to jest na dan jedanaestoga studenog svake godine na poseban način. Taj eto lijepi običaj »k r š t e n j e m o š t a u m l a d o v i n o« opisan je već u »Obitelji«.

A u slavu toga običaja i toga svetog dana pjeva se i pjesma:

»Došel je opet sveti Martin,
Vino bum krstil, pa ga bum pil;
Kumek moj dragi, daj se napij,
Dugo nas ne bu, daj se ga vžij.

Pa naravno, bez slasne guske nema ni prave Martinske slave:

Oganj zakuri, g u s k u vrti,
Zove pajdaša pak mu veli:
Kumek moj dragi, daj se napij
Dugo nas ne bu, daj se ga vžij...«

HRVATSKI SPOMEN-OLTAR BL. NIKOLE TAVELIĆA OTPREMLJEN U JERUSALEM

Dok ovo čitate, spomen-oltar hrvatskoga naroda u čast bl. Nikole Tavelića već je u svetom gradu Jerusalemu. Na blagdan Krista Kralja 25. listopada oprostio se Zagreb od njega svečanim blagoslovom i divnim govorom nadbiskupa koadjutora dra Alojzija Stepinca, a 31. listopada oprostio se od njega Split ispративši ga po predstavnicima svog svjetovnog i redovničkoga klera prigodom ukrcanja na parobrod. Na Dušni Dan 2. studenoga povezao se pored Atene, 4. studenoga pored Aleksandrije, a 6. studenoga iskrcan je u Svetoj Zemlji te je još istoga dana dovezen u konačno svoje odredište — u Jerusalem.

NADBISKUP KOADJUTOR DR ALOJZIJE STEPINAC OBAVIO JE DNE 25. LISTOPADA UOČI OTPREME HRVATSKOG JERUSALEMSKOG OLTARA U SVETU ZEMLJU BLAGOSLOV UMJETNIČKIH OLTARNIH PREDMETA U CRKVI SV. BLAŽA U ZAGREBU — Svečanosti su prisustvovali križevački biskup Dr Dionizije Njaradi, predstavnici zagrebačkog svećenstva, članovi Odbora za Sv. Zemlju, predstavnici Katoličke Akcije i mnoštvo naroda
Foto Ivo Kirin

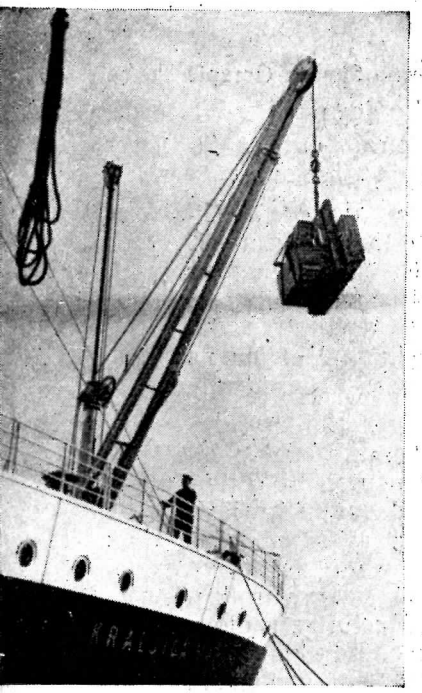

UKRCAVANJE UMJETNIČKIH PREDMETA HRVATSKOG JERUSALEMSKOG OLTARA ZA OTPREMU U SVETU ZEMLJU U SPLITU 31. LISTOPADA

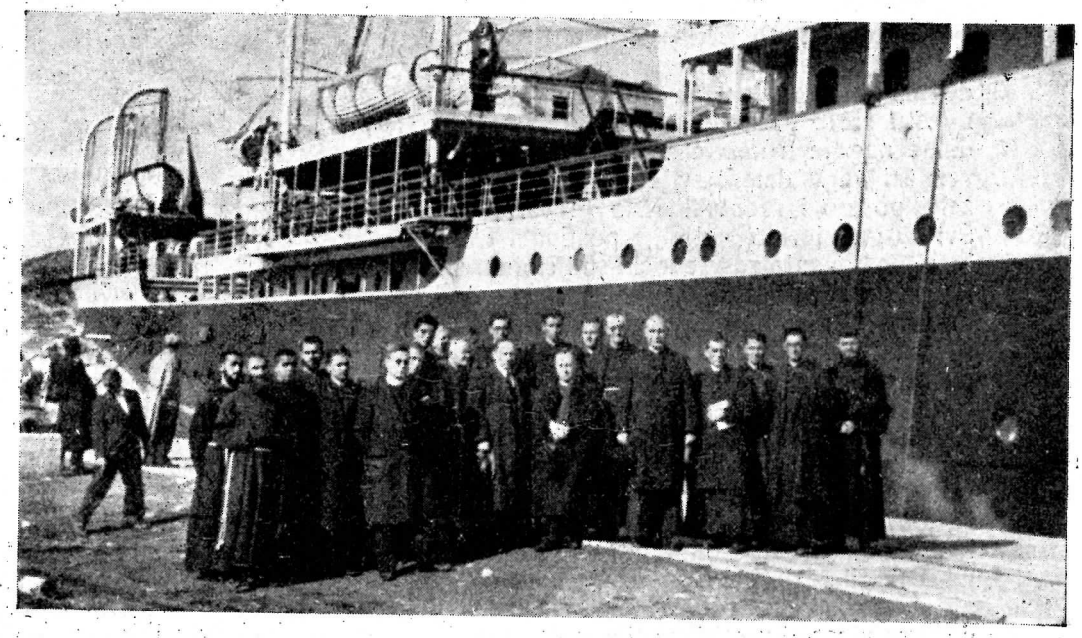

ISPRAĆAJ HRVATSKOG JERUSALEMSKOG OLTARA U SPLITSKOJ LUCI KOD PAROBRODA „KRALJICE MARIJE" — U sredini osnivač slavenske katoličke jerusalemske crkve Msgr. Antun Bartoš, koji je istim parobrodom otpratio unutrašnji uređaj te crkve, darovan od čeških katolika, u Svetu Zemlju, od njega na lijevo tajnik hrvatskog Odbora za Sv. Zemlju Dr Josip Andrić, nadesno zastupnik splitskog biskupa kanonik Dr Antun Pilepić, zatim predstavnici splitskog svjetovnog i redovničkoga klera te bogoslova

Slika lijevo:
PRIJE ODLASKA PAROBRODA „KRALJICE MARIJE" U SVETU ZEMLJU
S lijeva na desno: franjevački gvardijan s Poljuda o. Ciprijan Lisica, duhovnik splitskog sjemeništa Nedjeljko Subotić, kapucin o. Pavo Ivakić, Msgr. Antun Bartoš, tajnik češkog Palestinskog društva iz Brna, i splitski kanonik Dr Antun Pilepić

Slika desno:
ODLAZAK PAROBRODA „KRALJICE MARIJE" IZ SPLITSKE LUKE NOSEĆI HRVATSKI OLTAR U SVETU ZEMLJU — Za krasnog jesenskog sunčanog dana krenuo je spomen-oltar bl. Nikole Tavelića 31. listopada iz Hrvatske u Kristovu domovinu i stigao u Jerusalem 6. studenoga
Foto „Obitelj"

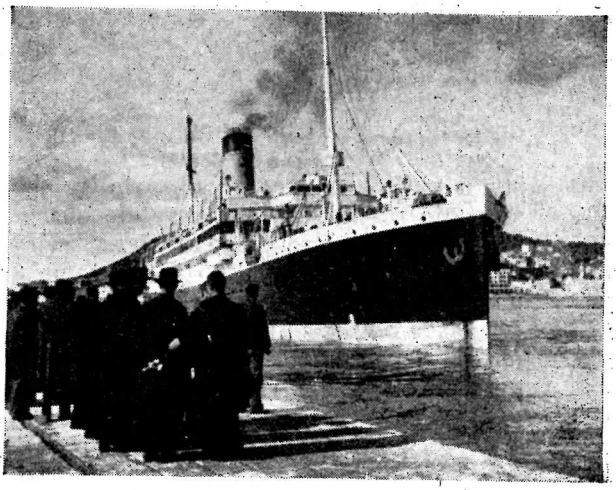

POKROVITELJI HRVATSKOG SVETIŠTA U SVETOJ ZEMLJI

U času, kad se jedno divno vjersko i kulturno djelo hrvatskog naroda približuje svom dovršenju, to jest kad je hrvatski jerusalemski oltar bl. Nikole Tavelića prevežen u Svetu Zemlju te se postavlja u Jerusalemu, da bude ondje, u najsvetijem gradu svijeta, mjesto trajnih molitava za hrvatski narod, treba se s velikom zahvalom spomenuti uzvišenih pokrovitelja tog divnog djela, kojim se hrvatski narod može veoma ponositi, jer mu je ime podičeno u Spasiteljevoj domovini pred Bogom i ljudima. Uz hrvatskog metropolitu preuzv. g. dra Antuna Bauera, nadbiskupa zagrebačkog, koji je tolikim plemenitim i svetim pothvatima dao svoju zaštitu i okrilje, pa tako i ovom, s velikom ljubavlju primiše ostvarenje hrvatskog svetišta u Jerusalemu pod svoje pokroviteljstvo i sva tri hrvatska biskupa, koji dosad pohodiše Svetu Zemlju: preuzv. gg. nadbiskup Rafael Rodić, pokretač tog djela, vrhbosanski nadbiskup dr Ivan Ev. Šarić i subotički biskup Lajčo Budanović. Hrvatski će se hodočasnici, kadgod pođu u Svetu Zemlju te ondje pohode to naše narodno jerusalemsko svetište, spominjati i njegovih uzvišenih pokrovitelja.

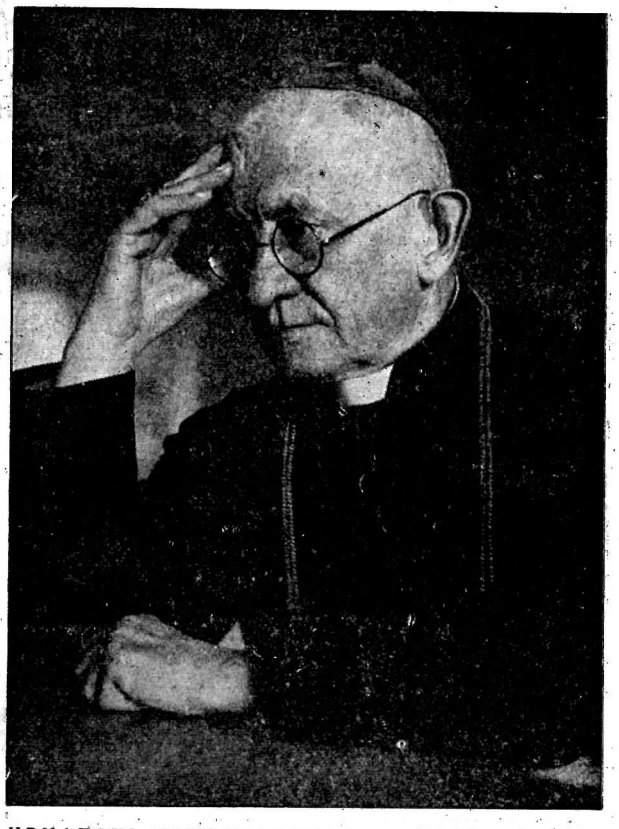

HRVATSKI METROPOLITA DR ANTUN BAUER, NADBISKUP ZAGREBAČKI

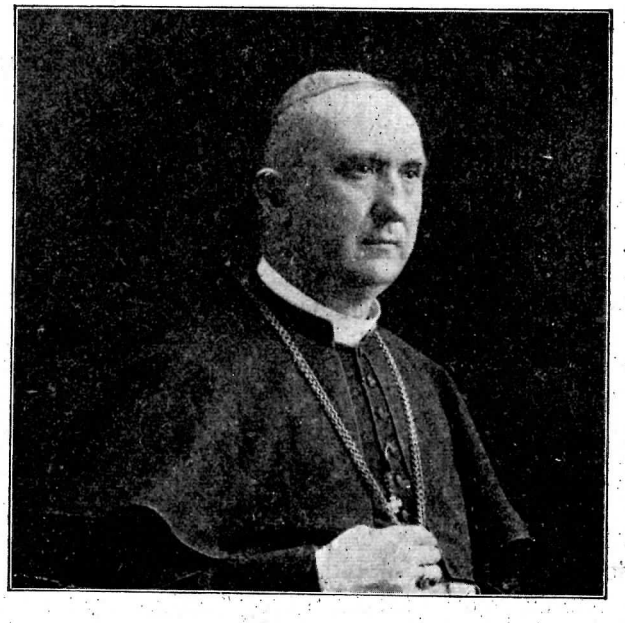

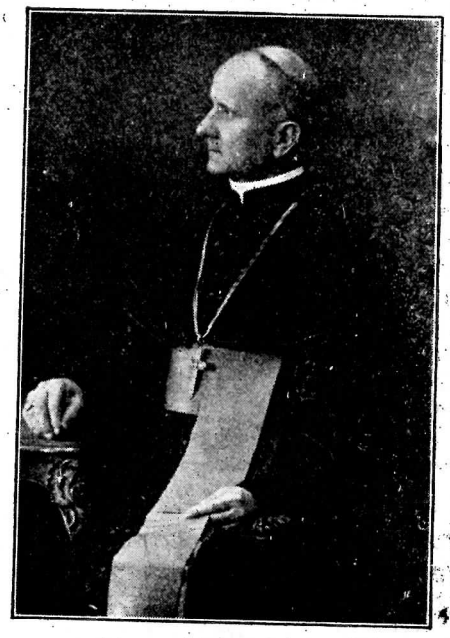

Lijevo gore:
NADBISKUP RAFAEL RODIĆ
predložio je 3. lipnja 1931. hrvatskim hodočasnicima u Jerusalemu, da se pokrene akcija za gradnju jednoga hrvatskog spomen-oltara u Svetoj Zemlji, te je na taj prijedlog odmah u Jerusalemu bio izabran odbor na čelu sa Don Bartulom Ganzom, župnikom iz Dicma, i Drom Josipom Andrićem, urednikom Društva sv. Jeronima iz Zagreba

Lijevo:
DR IVAN EV. ŠARIĆ,
vrhbosanski nadbiskup, bio je u Svetoj Zemlji u srpnju 1933. te je iza toga mnogo pomagao akciji za hrvatski jerusalemski oltar

Desno:
BAČKI BISKUP LAJČO BUDANOVIĆ
bio je u Svetoj Zemlji godine 1929.

Pustolovni roman

CRVENO DRVO

FRANCUSKI NAPISAO RENÉ THÉVENIN — PREVEO VOJMIL RABADAN *(Nastavak)*

Domingo je međutim stigao do krčme »Srebreni konj«, pa unide u dvoranu punu svijetla, dima i galame, te ogledavši se brzo naokolo priključi se najposlije jednoj skupini gostiju. Nije dugo prošlo, a njegovu pozornost privuče ono, što se oko njega govorilo. Ljudi razgovarahu o umorstvu počinjenom u tvornici prošle noći. Među radnicima pilane ima ih mnogo, koji ne zaziru previše od uzbudljive igre i od uživanja pića. Vijest o zločinu pročula se i naklapanje raste.

Domingo, koji se pravi, kao da mu događaj nije poznat, traži, da mu ga ispričaju: pozorno sluša ne praveći nikakvih primjedaba. Kad je saznao sve potankosti, ušuti zamišljeno.

Međutim se staklenke redaju na stolu, čaše se pune i prazne, a zatim dolaze na stol karte za igranje.

Ali protivno svojem običaju i na prilično iznenađenje ostalih gospodin Domingo te večeri ne htjede taknuti čašu niti sudjelovati u igri, koja je počela. Može se i bez njega, ništa za to: igrači se razmjeste i plaćaju novac za uloge. Kraj Dominga nalazi se nekakav atleta, četverouglast, plećat i čvrst kao hrastova greda, koji svaki put baca svoje karte udarcem šake, od kojega se stol strese, a zlato za njega regbi ništa ne vrijedi, jer gubi netremice i igra dalje s još većim žarom. Odgovara čudnovato zvučnom imenu Bill Bull, koje opravdava svojom krupnom zdepastom bikovskom pojavom i svojom surovom naprasitošću.

Domingo kraj njega izgleda slabunjav i mršav, a sa svojom izblijedjelom bojom puti južnjaka pojačava još više opreku, jer je Billova koža punokrvna, žestoka, žarka, uvijek spremna da se još više ražari. Izrabivši jedan čas relativne tišine, kad igrači sabiru karte, Domingo zapita:

»Zar doista nije ništa drugo ukrađeno osim tog Crvenog Drva, jeste li sigurni?«

Ali igrači su pameću već daleko od tog događaja. Jedan odmahne, da ne zna, drugi ga pogleda tupo, kao da je govorio neshvatljivim jezikom. Ali Bill Bull udari o staklenke i čaše kliknuvši:

»Ta pusti nas na miru s tim pričama! Što te briga, što su ukrali, kad tebi od toga ni iz džepa ni u džep!...«

Surov smijeh poprati tu upadicu. Kratak osmijeh nabere Domingove usne, a vjeđe mu polagano trepnuše. I ne odgovori.

Bill nalije do vrha čašu i pruži mu je.

»Daj, gucni s nama, druže, i ne pravi takvo lice! Čovjek, kojega su ubili, nije ti konačno brat, do vraga!...«

»Briga mene za čovjeka, kojega su ubili!« obrani se Mehikanac ozlovoljen, što su primijetili njegovu brigu. »Rekao sam samo tako, da nešto kažem.«

Pa kucne svojom čašom o čaše drugova i ispije na dušak. Malo rumenila ozari njegovo lice.

»U dobar čas,« povlađuje Bill nalijevajući mu drugu čašu. »Popij i ovu, da se probudiš, i nemoj nas više gnjaviti. Budi ozbiljan!«

Pokupi svoje karte i pokaže mu ih. Ali ne vrijede baš ništa: najveća je »dečko«. Igra se razigrava, ulozi rastu. Bill nema sreće, ali uporno plaća sve više. Domingo iskapi još jednu čašu, a alkohol žeže kao oganj.

Protivnici Billa nijesu se dali smesti: bacaju karte, i Bill je izgubio. Kunući istrese čitav novac, koji ima, pred igrače. I smije se usiljenim smijehom, pa dohvativši bocu whisky-a toči družini:

»Tješimo se,« veli.

Domingo istrusi po treći put čašu. Osjeti, kako mu vatren žar struji po udovima, dok mu žile na sljepočicama mahnito biju. U ponoć jedan se igrač povuče, a Domingo zauzme njegovo mjesto. Sada igra i pije grozničavim nestrpljivim žarom. Dobiva i gubi naizmjence, ali najednom zla sreća, koja je progonila Billa, regbi da se oborila na njega, te poče gubiti neprestano. Istina je, da je sad već pijan, a to mu daje previše odvažnosti i oduzima mu razbor.

Najposlije izgubi sve: nema više ništa, posljednji dolar ode, kud i ostali. Onaj, koji je dobio, trpa u džep dobitak i sprema se da ode.

»Ja ću igrati s tobom o tvog konja,« predloži Bill. »Hoćeš li?«

Domingo pristane.

Naokolo su čuli prijedlog i svi se zanimaju za igru: oko stola okupi se hrpa ljudi. Među promatračima primakao se jedan čovjek umiješavši se među njih, a da ga nijesu ni primijetili, kao da i on poput ostalih hoće da prati igru. Stoji iza Billa, a sučelice Domingu. Katkada se nagne postrance, da izvadi iz džepa kutiju, iz koje uzima cigaretu, koju lagano popuši. Čini se da se zanima za igru kao čovjek, koji se u to dobro razumije. Odjeven je u odijelo od kože, iz kojega strši u visini pojasa držak revolvera.

Igrači bacaju karte. Domingo je izgubio. Smijeh se javi, poneko dobacuje:

HRVATSKO SVETIŠTE U SVETOJ ZEMLJI

ovih se dana u Jerusalemu uređuje, ali troškovi za nj još nisu potpuno podmireni, pa darove i prinose u tu svetu vjersku i rodoljubnu svrhu prima

ODBOR ZA SVETU ZEMLJU, ZAGREB, TRENKOVA ULICA 1. I. LIJEVO

»Morat ćeš da se povratiš pješke, Domingo! Hoćeš li znati da sam pogodiš put?«

Bljesak srdžbe sijevne u pogledu Mehikančevu, a ruka mu posegne za bokom. Bill ga zadrži.

»Zadrži svog konja do sutra, druže,« reče mu pomirljivo.

Domingo stisnuvši zube odvrati:

»Igram na riječ. Prihvaćate li?«

Protivnici oklijevaju. Vidi se, da kredit Mehikančev ne vrijedi mnogo. Jedan od njih pita:

»Uz kakvo jamstvo?«

Domingo iskapi na dušak čašu, zaljulja se, kao da ga je netko udario, uspravi se opet i odgovori jakim glasom:

»Kakvo jamstvo? Moj život! Svi prisutni svjedoci su tome, ako ne budete plaćeni!«

Nasta žamor. Izgleda da se od svih najviše zanima čovjek u kožnatom odijelu, i primiče se bliže.

»Pristajemo,« odgovara Bill. »Na kome je red? Charlie, sad si ti na redu!«

Oslovljeni igrač uzme karte i podijeli. Određuju ulog. Iznosi rastu vrtoglavom progresijom: dva igrača predložila su neku granicu, ali Bill i Domingo ne zaustavljaju se više. Ulog pretstavlja čitav imetak!

Karte padaju na stol: dobio je Bill!

Domingo kupi karte. Bill se začudi:

»Što? Zar još?«

»Revanš!« odreže Domingo.

Charlie i drug pristanu kimnuvši glavom. Pijanstvo smućuje mozgove, ti ljudi ne znaju više, što rade.

Kod drugog bacanja karata Bill i Domingo ostaju sami jedan prema drugome. Mehikanac se ovaj put osjeća siguran za pobjedu. Ima u ruci dobru kartu. Pa veli:

»Pet tisuća dolara.«

»Dvostruko,« odgovara Bill Bull.

»Prihvaćam.«

Domingo spušta karte. Nastane pljesak. Bill drži časak svoje karte sakrivene, zatim ih raširi u obliku lepeze na stolu.

»Dobio sam!« pokaže.

Domingo ustane. Oči su mu zalivene krvlju, a obrazi se žare rumenilom. Veli:

»Zar je dakle to zadnja partija?«

»Da,« odgovara Charlie.

A Bill brutalno viče:

»Ovamo novac dakle!«

Mehikanac oklijeva časkom, prevuče rukom preko čela oblivena znojem:

»Dobro je,« reče kao netko, koji je stvorio neku malu odluku, »Dođi!«

I odvuče svog pobjednika napolje uz smijeh drugova, koji su bili prisutni, u hladnu i tamnu noć do njihovih konja. Dok odrešuju uzde i pregledavaju remenje, ne primjećuju, da je jedan čovjek pošao za njima. To je čovjek u kožnatom odijelu: sakrio se u sjenu pod trijemom i sluša.

Domingo veli:

»Čuj me. Maločas vidio sam Nokidea. Zatražio je od mene, da ga odvedem u onaj predio šume, gdje sam radio prošle godine no što sam otpušten iz tvornice, i da mu pokažem stabla, koja sam posjekao. U prvi mah nijesam razumio, što hoće time. Ali nakon glasina, koje sam čuo o umorstvu, mislim, da sam razumio: Crveno Drvo mora da sadrži podatke o nekom sakrivenom blagu. Kraj je u prošlim vremenima bio vrlo bogat zlatom, ti to znaš, a mnogim se istraživačima ondje desila, recimo, ... nezgoda. Mora dakle ondje biti neko vrijeme skrovište,

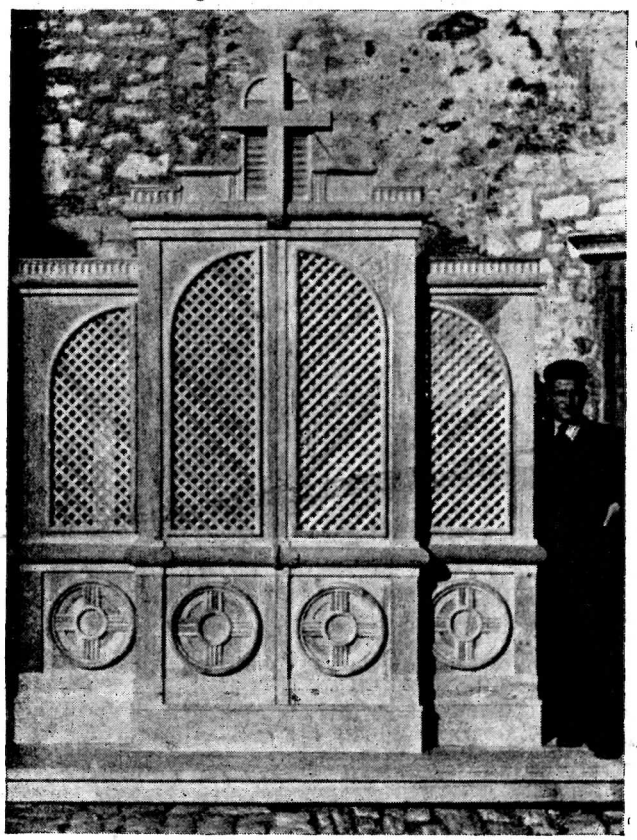

NOVA ISPOVJEDAONICA U STOLNOJ CRKVI U ŠIBENIKU
Izradio Josip Nikolić (Šibenik)

a da ga čovjek nađe, treba očito poznavati mjesto, položaj stabla, u koje je dokumenat bio urezan. Zbog toga me Nokidee treba. No vrlo je lako, da će me on otpustiti s malim bakšišem, kada dobije obavijest, koja mu je nužna. Ali to meni uistinu nije dovoljno. Hoću svoj dio: najprije sam pomislio da radim sam, ali sam se sjetio, da sa svojom samom snagom ne ću postići. Potrebna mi je tvoja pomoć: razumiješ li? Podijelit ćemo pošteno, a ti ćeš suviše dobiti, koliko te spada za moj dug u igri... Pristaješ li?«

Bill razmišlja i računa. Zatim mu pruži ruku govoreći:

»Pristajem!«

Ortaci se rukuju, pa se razidu, nakon što su utanačili, gdje će se zastati.

Skriveni čovjek pušta da odu.

Vraćajući se kući Domingo osjeti, kako mu se nečija ruka spustila na rame. Okrene se naglo i nađe se pred nekim neznancem, koji ga gura prema njegovoj kući i mirno mu kaže:

»Moram da razgovaram s tobom.«

Pa uniđu obojica u kuću. Kad su se čvrsto zaključali, neznanac prihvati opet:

»Uvijek je neoprezno govoriti o poslovima na ulici. Može se netko naći da čuje. To se upravo dogodilo Bill Bullu i tebi... U ovom času tri osobe posjeduju pismo, koje ih obavještava o svemu, što se događa, ne samo to, već ih čak upućuje, da se ti zoveš Domingo Sangredelobo i da si nekažnjeni počinitelj zločina u...«

Domingo skoči na noge ruknuvši bijesno. Upravi trak svoje svjetiljke na lice čovjeka u kožnatom odijelu.

»Jack Flint!« istisne preneraženo.

»Prepoznao si me«, odgovori onaj drugi ne izgubivši svog mira. »To me raduje. Čovjek je uvijek veseo, kad ponovo sretne prijatelja, zar ne? Jer ja sam tvoj prijatelj, Domingo, umiri se. Saslušaj me dakle mirno, jer ono, što imam da ti kažem, doista je zanimljivo.«

Izvuče kutiju cigareta i zapali jednu.

»Ovako,« nastavi, »ti bi bio u mojoj moći, ali ja nemam nikakve namjere da izrabim tvoj položaj. Slušaj dobro. Posjednici mojih pisama treba da kažu samo jednu riječ, pa da na jednoj strani Nokidee bude ščepan, a na drugoj da tvoj lični položaj bude uzdignut šest stopa iznad zemlje pričvršćen o zamku užeta. Sve to treba izbjeći: a ja ti nudim sredstvo za to. Savjetovao sam svoje prijatelje, da šute za neko vrijeme, koje sam ja odredio. Ako se međutim ja povratim živ i zdrav, ti se ničesa više ne trebaš bojati. Kroz to vrijeme mi ne ćemo ostati prekrštenih ruku, i treba samo da se sporazumijemo. Koliko sam razabrao iz tvog razgovora sa Billom, dobitak će biti pristojan, sve ako se podijeli na troje,... čak i recimo na četvero: zašto da prikratimo Nokidea? Ne bi bilo pošteno, on na to ima pravo kao i mi konačno. A da i ne govorimo, da je baš on obavio najglavniji dio posla.«

Nakon prvog časa iznenađenja Mehikanac je bijesno dipnuo i napast ga spopade, da se baci na svog drzovitog subesjednika.

Ali taj ne gubi niti čas svoj mir i stoji na oprezu... A razlozi, koje iznosi, imaju svoju snagu. Domingo osjeti, da je u njegovoj vlasti i da je najbolje, što može učiniti: pokoriti se potpuno.

Flint nastavi svoje razlaganje. To je nova partija, koja će se sada zaigrati, partija, u kojoj će najlukaviji dobiti, a oni koji izgube, morat će se pomiriti sa sudbinom. Ti si opet izgubio, Domingo, i moraš da platiš ulog,... jer tome ne možeš izbjeći.

Razbojnik drhće kao zvjerka pod bičem krotitelja. Zatim njegov bijes provali u bujici pogrda. Ali Flint pušta da ta provala prođe. A kad je onaj drugi odahnuo, nastavi Flint:

»Najteže će biti nagovoriti Nokidea, da primi tri pomoćnika mjesto jednoga jedinoga, kojega je bio zatražio. Ali ja se pouzdajem u tvoju rječitost. Što se Billa tiče, on ne će reći ništa: njemu je dosta, da bude plaćen. Ne misliš li i ti tako?«

Domingo drhće još, ali se osjeća svladan neodoljivom snagom i najposlije se umiri. U mamurluku pijanstva počinje da razmišlja, ne će li mu društvo tako lukava saveznika na kraju konca više pomoći nego li smetati. Pa oborene glave i već potpuno svladan, kimne, da prihvaća posao.

»Nijesam ni očekivao drugo od tvog starog prijateljstva,« pohvali ga Flint naoko bez ironije. »Budi uvjeren, da mi je bilo doista neugodno, što sam ti morao spomenuti onu... staru pripovijest, koju znaš. Ali budući da se slažemo, uvjeravam te, da nikad više ne će o njoj biti govora među nama. Najvažnije je sada, da se požurimo, kako bih ja mogao da se povratim do utanačenog roka.«

Domingo podigne lagano glavu. Nečega se sjetio:

»A što onda, ako smo se prevarili? Ako se dokumenat Nokideev ne odnosi na nikakvo blago?«

Flint razmisli. Pa odgovori:

»U tom slučaju računi bi imali da se izravnaju jedino između tebe i Billa. Ti znaš, kakav je bio ulog u igri! Tvoj život! Ti odluči, da li ćeš platiti ili ne ćeš. Mene se to ne tiče. Samo to ti mogu obećati, da će mi Nokidee, ako nas je sve povukao za nos, platiti to skupo, budi uvjeren!«

I udari po držku revolvera, da jače istakne, što je rekao. Domingo povladivaše...

*

Sutradan je Nokidee bio na putu sa svoja tri nova druga.

Malo vremena kasnije lovci su otkrili njihov trag i slijede ih.

Tu smo ih ostavili i ovamo idemo da se opet sastanemo s njima.

(Nastavit će se.)

Dječja kolica
dječji kreveti i sve ostalo željezno i mjedeno pokućtvo najjeftinije kod
FILIPA BAUMA
DEŽMANOVA 2 – PROLAZ TUŠKANAC

DOMAĆICE
Kupujte staklenu, porculansku i vatrostalnu (feuerfest) robu u domaćoj staklani
R. PASARIĆ
Ilica 5 ZAGREB Ilica 5

Najnoviji roman
NA POLJU SLAVE
Napisao Henryk Sienkiewicz
Cijena 30 Din Za pretpl. 20 Din
KNJIŽNICA DOBRIH ROMANA
ZAGREB, Trg Kralja Tomislava 21.

KAKO SU ŽIDOVI KOD NAS NEKAD POLAGALI PRISEGU

Zabilježio Antun Šimčik

Po Verböwczyjevu Dekretu, koji je s vremenom dobio potpunu zakonsku moć u ugarskim zemljama, imali su Židovi polagati osobitu prisegu, jer nijesu mogli prisezati na Evanđelje i Sveto Trojstvo. Ova prisega nalazi se na samom kraju »tretje strane Dekretoma«, dakle na kraju čitavog djela, koje je Ivanuš Pergošić preveo na »slovienski« jezik i štampao u Nedelišću g. 1574. Pošto je Dekretum Stjepana Verböwczyja vrijedio kao zakon i u Banovini, donosimo ovu prisegu kao ogled jezika 16. stoljeća i ujedno kao zanimljivu crtu iz hrvatske kulturne historije.

Evo što Verböwczy o tom piše:

Mozi biti da od Židovov nije mene ništar potrebno pisati, zato, ar se od pravd židovskih kaj ini to ini (različni) privilegijomi poznavaju biti, koteri su protivni zveličenju (spasenju), i inako se vidi pogibelno dugovanje biti od ožur pravdu činiti (to znači opasna stvar primati na sud tužbe onih, koji se bave užurom ili lihvom), da kaj se vnogo krat pripeti, da se Židovu prot kršćenikom daje prisega. Zato sem židovske prisege moduš na teh knig konci položil, § 1. v kom je to trebe razmeti, da Židov, koteri hoće priseći, da se ima licem prot suncu obrnuti i bosimi nogami ima stati, da plašć na se vzeme, i svoj židovski klobuk na glavu vzemši, i da se Mojzeševe pravde (koteru Mojzeševe Table zovu) rukami dotekne i drži, i da vetako govori:

»Jaz Židov, koteri se (totu da sam sebe imenom imenuje) prisežem na živućega Boga, na svetoga Boga, na zmožnoga Boga, koteri je stvoril nebo i zemlju, morje, vse stvari, kotere su vu njem, da v tom dugovani, vu kom mene vete (ovaj) kršćenik krivi, da sem ništar nije kriv, ni sem pregrešil; i ako sem kriv, da me zemlja požre, kotera je zemlja Datana i Abirona požrla! I ako sem kriv, da francija (uzetost) i gubavoća na me pride! I ako sem kriv, veliki beteg, črevobolina, kri (krv) i nagla guta (kap) da pride na me, i nagla smrt da me zgrabi, i u tele i v duši da poginem i v marhe (stvarima), i da nigdar v Abrahamov naručaj ne zajdem! I ako sem kriv, da me pravda Mojzeševa pomene, i vse pismo, kotero je v petih knigah Mojzeševih popisano, da me osramoti, i ako ta moja prisega nije prava, da me potare Adonaj i Njegova Boštva zmožnost, amen!«

KAZALIŠTE

B. Nušić: »*DR*«, komedija u četiri čina. Srpski komediograf Branislav Nušić, čija je osamdeseta godišnjica prošle godine proslavljena i tom prilikom se kod nas davala njegova komedija »Uježe« (Udruženje jugoslavenskih emancipovanih žena), napisao je novu komediju »DR«. U času, kad se još dojmom njegovog manje uspjelog »Uježa« i dok se mislilo, da je to možda zadnja njegova veća stvar, dolazi njegov vrlo uspjeli »DR«, da popuni njegovu bogatu galeriju tipova iz beogradskog života. Tu ne želi doktorski naslov nitko za sebe; želi ga za svog sina Milorada bogataš Života Cvijović. Budući da sin nema druge želje nego da naslijedi svog oca i prema tome je usmjerio sav svoj rad (ne radi ništa, nego razbacuje očev imetak), Života šalje u Freiburg Velimira Pavlovića, da taj pod imenom Milorada dobije doktorski naslov. Ali Velimir se u Freiburgu i oženi te dobije dijete, i situacija svakim danom postaje sve više zamršena, dok konačno i sam Života vidi, da se još samo pamet ne može kupiti za novac i pristaje, da se njegova želja ostvari istom kod »njegova« unučića Pepike. Nušić je tipove dobro okarakterisao, a djelo je režirao Ka Mesarić. U ulozi Živote Cvijovića gostovao je Mihajlo Marković, koji je s ostalim glumcima uložio sve sile, da brojnu publiku što bolje nasmije. U ostalim ulogama glumili su gđe Vilhar, Herzberger, Popović-Mosinger, Begović, Krleža, Simić, Grahor i Andrić, te gg. Rakuša, Milanov, Laurenčić, Grünhut, Karasek, Rutić, Suzović, a Pepiku mali T. Preglej.

Zagrebačka drama iznijela je i nanovo uvježbanu dramu u tri čina od Augusta Strindberga »OTAC«. U nemirnoj atmosferi pod utjecajem Nietzcheove paradoksne filozofije s jedne strane, a s druge raznih protestantskih sljedbi i okultizma odigrava se Strindbergova drama. Zakon izričito daje pravo ocu nad jedinim djetetom — kćerkom u kući, ali majka instinktivno osjeća, da njoj pripada briga oko odgoja djeteta i radi toga nastaje borba između majke i oca, gdje žena (nesvijesno?), da postigne svoj cilj, ne štedi svog muža, i u tom on pada s veličine očinskog položaja. Tu borbu je Strindberg jako iznio, prikazao nemoguću sredinu, u kojoj se sve to odigrava, ali ne ističe, da su njegovi ljudi baš takvi u toj atmosferi postali i ne ukazuje za to bolesno stanje na određeni lijek, koji bi morao doći iz jakog moralnog i religioznog života. U ulogu oca — konjičkog kapetana unio je g. I. Badalić mnogo truda i nastojanja, a on je dramu i režirao. Ženu — Lauru igrala je dobro gđa Hafner-Gjermanović. Ostale uloge bile su u vještim rukama gđa Vavre, Dragman i Hofer te gg. Grkovića, Nučića, Leljaka i Wedenika.

K.

Naslovna slika na omotu:

Hrvatsko svetište u Jerusalemu

s oltarom bl. Nikole Tavelića, koji je postavljen ovog tjedna prigodom blagdana bl. Nikole Tavelića 14. studenoga

Umjetničko djelo Ive Kerdića

TRIDESETA GODIŠNJICA HRVATSKOG CECILIJANSKOG POKRETA

Ovog se tjedna u Zagrebu slavi tridesetgodišnji jubilej cecilijanskog pokreta na polju hrvatske crkvene glazbe. To je kulturni događaj, koji zaslužuje pažnju nesamo zagrebačke, nego i cijele hrvatske javnosti, jer je crkvena glazba važan dio kulture, pa i hrvatska kultura toj glazbi duguje mnoge svoje i te kako važne tekovine. Od sviju grana glazbene umjetnosti nijedna nije toliko raširena kao crkvena, jer se pjesma i glazba nigdje ne goji tako stalno kao u crkvi i bogoslužju. Što se raširenosti tiče, crkvena pjesma uz pučku svjetovnu pjesmu svakako nosi prvenstvo. A kod nas Hrvata dokazuje važnost crkvene glazbe u našoj glazbenoj kulturi posebnim načinom još i to, što je najstariji i dosada jedini stalni hrvatski glazbeni časopis glasilo cecilijanske glazbe »Sveta Cecilija«, koja baš sada navršuje svoje trideseto godište.

Ta tridesetgodišnjica hrvatske crkvene glazbe bit će proslavljena ovim nizom priredaba:

14. XI. u 18.30 sati prof. Franjo Dugan predaje u radiju o crkvenoj glazbi uopće.
15. XI. uveče crkveni koncerat pjev. društva »Branimir« u crkvi sv. Marije, koji prenosi i radio.
17. XI. uveče crkveni koncerat pjev. zbora »Hosana« u katedrali.
18. XI. uveče crkveni koncerat Zagrebačke Polifonije u crkvi sv. Katarine.
19. XI. uveče duhovni koncerat Oratorijskog Zbora sv. Marka u katedrali.
20. XI. u 18.30 sati predaje dr Josip Andrić u radiju o hrvatskoj crkvenoj glazbi.
21. XI. uveče zajednički koncerat zagrebačkih crkvenih zborova u katedrali, koji će prenositi i radio.
22. XI. u 9 sati svečana sv. misa u čast sv. Cecilije, u 11 sati skupština Cecilijina Društva, u 18 sati crkveni koncerat Glazbenog Društva sv. Antuna na Sv. Duhu.

Ne bi smjelo biti kulturnog Hrvata, koji ovoj proslavi hrvatske crkvene glazbe ne bi posvetio pažnju: Zagrepčani da posjete te koncerte, izvan Zagreba da slušaju prenose radijem, a mnogi da postanu novi pretplatnici časopisa »Sveta Cecilija«.

OBASJANE BRAZDE

Spjevao Aleksandar Kokić

Ravnica miriše blagim jesenskim vjetrom,
duge su njive opet uzorane.
Sjeme zlatnog žita
pada ko tiha proljetna kiša
u brazde mekane i crne,
u brazde obasjane.

Ko dugi uski puteljci
pružaju se brazde cijelom nedoglednom ravnicom,
vijugaju brzim sitnim koracima
i jure kraj grmlja, šuma i križa,
pa se na obzorju iza salašića spoje
s bijelim oblacima.

Gledam razdraganog seljaka, kako zrnje baca,
pritom nešto šapće tiho i nježno,
(kad djeca majci govore, takvi su njihovi glasovi).

U njegovim očima čita se radost,
on u duhu vidi: obasjanim brazdama
zori žito, spuštenih glava šume
jedri klasovi.

Moja je radost veća i uzvišenija,
moje su riječi toplije i mekše,
za moju sreću i brazde već znadu,
jer one će jednog sunčanoga dana
s klasovima zrelim
dati Kruh bijeli
za Misu mi Mladu . . .

Ravnica miriše blagim jesenskim vjetrom,
duge su njive opet uzorane.
Sjeme zlatnog žita
pada ko tiha proljetna kiša
u brazde mekane i crne,
u brazde obasjane . . .

BL. NIKOLA TAVELIĆ
Rezbarija iz drveta u oratoriju crkve sv. Franje u Šibeniku

ŽIVOTOPIS BL. NIKOLE TAVELIĆA

Životopis ovoga hrvatskog jerusalemskog blaženika, čiji blagdan slavimo sada 14. studenoga (ili u nedjelju 15. studenoga), napisao je Krsto Stošić, a izdalo ga je Društvo sv. Jeronima pod naslovom »Jerusalemska slava jednog Hrvata«, te se dobiva po 1 dinar.

Za dobru djecu

ĐAVAO U BOCI

ČUDNOVATA PRIČA — NAPISAO ROBERT LOUIS STEVENSON — PREVODI K. MOSKATELO

(Nastavak)

»Keawe iz »Velike Kuće« nije dobro raspoložen,« reče netko.

Parobrod baci sidro, iskrca raznu robu, a putnici na malenom brodiću dođu do parobroda. Krma je bila puna Haolaca, koji su po svom običaju išli posjetiti vulkan. Most je bio pun Kanađana. Sprijeda, blizu pramca bili su smješteni konji iz Kaja i divlji bikovi iz Hilosa.

Keawe se uduben u svoje žalosne misli povukao na stranu. Sjeo je kod grede, za koju se sidro vješa i upro oči u kuću Kianovu. Ona se smjestila malena na obali među tamnim pećinama, pored vratiju je dolazila i odlazila neka osoba u crvenom ogrtaču. Izdaleka se činila vrlo sitna i jako zaposlena.

»Ah, kraljice srca moga,« poviče nesretnik, »sve ću staviti na kocku, samo da te opet dobijem.«

Zamalo se smrači. Kabine na parobrodu se osvijetliše, a Haolci siđoše, da piju whisky i igraju karte po svom običaju. Ali Keawe se držao palube cijele noći i sutra cijelog dana. I dok je vjetar s Kaja i onaj s Moluka bijesno udarao, on je još uvijek bio na palubi kao divlja zvijer u zvjerinjaku.

Oko večeri prođoše kroz tjesnac Pointe-Diamant i pristaše uz obalu u Honolulu. Keawe siđe među svjetinom i pođe u potragu za Lopakom. Dozna, da je njegov prijatelj postao vlasnik prekrasnog broda, da se sličnog nikad nije vidjelo na otocima. Sada krstari prema Blabli i dalekom Kahikiu. Nije se dakle mogao nadati, da će ga vidjeti.

Keawe se tada sjeti jednog Lopakinog prijatelja, odvjetnika (moram šutjeti njegovo ime) i propita se za njegovu adresu. Rekoše mu, da je taj najednom postao bogat i da je sagradio krasnu kuću na obali Waikikia. Čuvši to Keawe malo se zamisli, naruči kočiju i dade se odvesti do odvjetnikove kuće.

Kuća je bila posve nova, a drveće u vrtu još maleno. Čim se odvjetnik pojavio, izgledalo je, da je posve sretan.

»Čime mogu poslužiti?« upita.

»Vi ste Lopakin prijatelj,« odgovori Keawe, »a Lopaka je jednom od mene kupio neku bocu, i možda biste mi vi mogli pomoći, da joj uđem u trag.«

Lice odvjetnikovo se silno smrači.

»Ne bih htio, da se s vama šalim, gospodine Keawe, ali to su sve stare i tužne uspomene i mislim, da bi bolje bilo, da ih ne diram. Ne znam ništa pouzdano, ali znajte, kad biste se htjeli obratiti nekoj osobi, mislim, da bi vas ta mogla uputiti.«

On navede jedno ime, za koje mislim, da je bolje, ako ga prešutim.

Tako je to išlo za dugo vremena. Keawe je išao od jednog do drugoga. Često je susretao nove haljine, sjajna kola, lijepe kuće nedavno građene i sretne ljude, čije bi se lice, moram reći istinu, zamračilo, čim bi doznali za pravi uzrok njegova posjeta.

»Sigurno sam na tragu,« mislio je Keawe. »Te nove haljine i kola sve su to darovi boce, a ta sretna lica su oni ljudi, koji su imali sreće, da se te zlosretne stvari oslobode. Kada naiđem na blijedo lice, i kada čujem uzdisaje, znat ću, da sam blizu boce.«

Stigne konačno do jednog Haolca s Beritanije. Čim je pokucao na vrata u vrijeme večernjeg počinka, upozna obične znakove, novu kuću, uređen vrt, osvijetljene prozore, ali kad se na prozoru pojavio sam vlasnik, osjećaj nade i straha prođe tijelom Keawea.

Pred sobom je imao mlada čovjeka, blijeda kao mrtvaca, upalih očiju, posve sijeda, s izražajem čovjeka, koji je pod utjecajem neke strašne sile.

(Nastavit će se.)

Dječja priča u slikama

KONJIC GRBAVKO

18. PO P. JERŠOVU — PRIREDIO A. JAKŠIĆ — CRTNJE OD A. SERGEJEVA

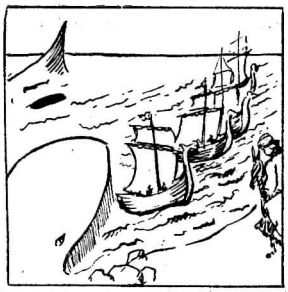

Kit izvrši Mjesečev nalog i izbaci iz svojih ralja sve lađe. Ivan je vidio, kako su te lađe zaplivale morem uz opću radost i veselje.

Kit je tada upitao Ivana, čime mu se može odužiti za uslugu. Ivan reče, da mu kit nađe prsten Car-djevice, koji se krije u moru.

Kit dade nalog svim ribama, da se prsten nađe, ali su mu one rekle, da jedini mali Jerš zna, gdje je prsten, jer se on svuda skita.

Kit tada naredi delfinima, neka potraže tog Jerša, koji se skita po svim morima, rijekama i jezerima, i neka mu ga dovedu. (Nastavit će se.)

DOBRIJAN U SIBIRSKOJ ŽELJEZNICI

Kad je čika Dobrijan nakon dugog lutanja izašao iz šume, došao je do željezničke pruge, kojom je baš jurio vlak iz Sibirije u Evropu.

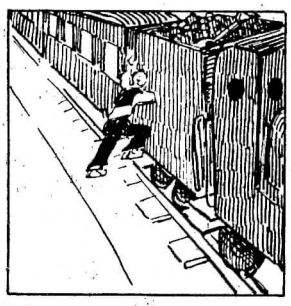

Čika ni pet ni šest, nego se spremi, da se spretnim skokom popne na vlak i da se tako opet jedamput domogne Evrope.

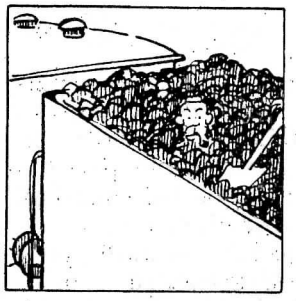

I uspjelo je, da se čika baš uhvatio za tender, koji je bio pun ugljena. U taj ugljen se čika do vrata ukopao, te mu je samo glava virila.

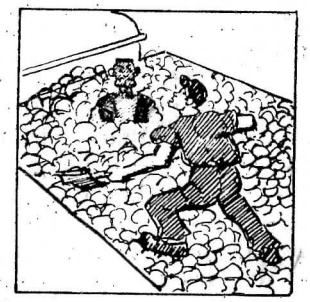

Tek u Evropi otkrio je ložač čiku u ugljenu, pa da ne bude predan boljševicima, čika je prije Saratova sretno skočio iz vlaka.

ŠALE

PRINC NA ISPITU. Neki ruski princ polagao ispit iz zemljopisa.

»Koja je ovo država?« upita profesor previjajući se.

»Ovo je Španjolska.«

»Da, visosti, ali ju nastavaju sami Francuzi. Naime Španjolci su nešto južnije.«

ODBRUSIO JOJ. Staragospojica: »Gospodine profesore, što mislite, koliko sam stara?«

Profesor: »Oprostite, gospojice, ja sam profesor francuskog jezika, a ne starina.«

ODVIŠE. Micika: »I opet si pijan, Štef. Morao bi se od srama pod zemlju sakriti!«

Štef: »Dobro, samo mi daj ključe od podruma!«

ŽIDOVSKA OPREZNOST. Jakob: »Oficir me je tak ufredila, da ne znam kaj bi s nim narediti?«

Moric: »Znaš kaj, Jakop, ti mu ga hiti jedan rukavicu pod noga.«

Jakob: »A kaj bi bila, da digne moj rukavica, metne na žep i više ne dala?«

Trudne, bolne, teške noge,
osjetljive od napora prehlade, otečeni tabani, stare ozebine i žuljeve odstranjuje
MRAVLJA SOL (Formica sal)
Vatrene, bolne, teške noge i tabane nestaju za osvježenje tijela, ruku, nogu, mišićja, za pospješenje kolanja krvi i jačanje organizma, mišićja i krvi, kod upale tabana od prehlade, za kupanje nogu. Pokusni omot Din 3·—, veći omot Din 15·—
Dobiva se samo u
Ljekarni BARTULIĆ, Zagreb,
Dolac kraj Tržnice

Oglas registr. pod S. Br. 1753 od 17. XII. 1928

Štofove, svile
i pribor kupujete
u najvećem izboru
kod
pomodne kuće
Lebinec
i drug
Radićeva ulica br. 1

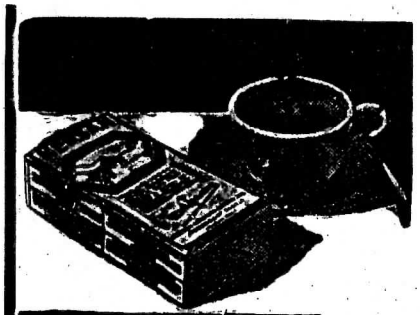

HERSAN ČAJ

će Vam pomoći da opet postignete zdravlje pomoću ljekovitih svojstava bilja.

Gospođo! Ne budite neprijatelj sama sebi. Oboljenja kod mijene i boli kod mjesečnog pranja (menstruacije) ublažiće Hersan čaj.

Smeta li Vas gojaznost (debljina)? Želite li biti vitki? Onda možete upotrebiti HERSAN-ČAJ!

Zašto da trpite boli kod reumatizma i kostobolje (giht) kada to nije potrebno? HERSAN-ČAJ je sredstvo koje Vam može olakšati muke.

Hersan-čaj pomaže kod arterioskleroze i hemoroida (šuljeva).

Zar zbilja ne znate da je HERSAN-ČAJ kod oboljenja želudca, jetara i bubrega dobro sredstvo?

Hersan-čaj dobiva se u svima ljekarnama.

Tražite besplatno brošuru kod:
„RADIOSAN"
Zagreb, Dukljaninova 1
S .Br. 19834/1933.

Ilustrovani tjednik „Obitelj" izlazi svake nedjelje. Pretplata 30 Din na tri mjeseca, za inozemstvo 4 dolara godišnje. Pretplata se plaća unaprijed Rukopisi se ne vraćaju. „Obitelj" izdaje Konzorcij Kuća Dobre Štampe. Za izdavača i uredništvo odgovara Dr Josip Andrić, glavni urednik „Obitelji" Zagreb, Trenkova 1. Adresa uredništva i uprave „Obitelji": Zagreb, Trg Kralja Tomislava 21. Telefon 54-17. Ček. rač. pošt. šted. br. 33.536 „Obitelj" se tiska u Tiskari Narodnih Novina u Zagrebu. Za tiskaru odgovara V. Kirin, Deželićeva ul. 2.

PRVA SLAVENSKA KATOLIČKA ĆIRILOMETODSKA CRKVA U SVETOJ ZEMLJI, SAGRAĐENA U JERUSALEMU NA OBRONKU MASLINSKE GORE — Uz crkvu je samostan časnih otaca Tješitelja, jedinog slavenskog katoličkog reda. — U toj crkvi je postavljen i hrvatski oltar bl. Nikole Tavelića, koji je jedini Hrvat i jedini Slaven mučenik jerusalemski. — (Slika tog oltara, koji je dar hrvatskog naroda Svetoj Zemlji, jest na naslovnoj stranici. To je umjetničko djelo je Ive Kerdića)

Slika dolje:

GLAVNI OLTAR BL. GOSPE OD SEDAM ŽALOSTI U SLAVENSKOJ KATOLIČKOJ CRKVI U JERUSALEMU

Taj je oltar dar čeških katolika, a oko oltara će biti 7 mozaičkih prozora, koje daruju razni slavenski katolički narodi